

en Haand, som der kunde være god Grund til at give det. Jeg ved meget vel, at den lette Adgang til Laan, som har været saa stærkt benyttet af Landbruget, ikke har været til det Gavn. Jeg tænker her særligt paa Prioritetslaan. Der er jo sikkert mangen en Landmand, der i de opadgaaende Tider har laant for højt i det Haab, at Tiderne skulde blive ved at gaa opad, og derved har beredt sig selv økonomiske Vanskeligheder. Men det maa erindres, at de Laan, her er Tale om, ere af en helt anden Beskaffenhed, det er kortvarige Laan, der skulle tilbagebetales hurtigt, det er, om man kan bruge det Udtryk, Drifts-laan, som Landmanden skal bruge i en snæver Vending i den døde Aarstid, hvor han ikke har Penge mellem Hænderne. Det er blevet indvendt her i Fjor, at nu eksisterer ikke længer den døde Aarstid for Landmanden, eftersom han nu fik sine Mejeripenge udbetalt jævnt og ligeligt hele Aaret rundt, saa at han nu er lige vel eller lige slet situeret hele Aaret rundt. Dette er dog en Misforstaaelse. Der er altid om Sommeren en Række Udgifter for Landmanden ved Dræning, ved Mergling, ved, at han i Tide skal indkøbe sine Boderstoffer, ved de store Arbejder i Roemarkerne, som man ikke tidligere kendte, saaledes at man kan sige, at det er om Sommeren, det kniber for Landmanden at skaffe Penge. Man maa vel erindre, at det, det kommer an paa for Landmanden, ere ikke alene, hvilke Indtægter han har til at klare sine Udgifter med, det kommer selvfølgelig i dette Spørgsmaal ogsaa an paa, om Udgifterne i hver Periode ere særlig store. Det er min Overbevisning, at man gennem denne lille Lov vil hjælpe Landmanden til at skaffe sig et Drifts-laan i den Tid, hvor han i høj Grad har Trang til det. Det er, som enhver, der kender Forholdene paa Landet, ved, først om Efteraaret, at Landmanden faar Penge i Kassen, og saa har han Raad til at ombytte sin Sædeavl, købe andre Varer for den, men om Sommeren har han kun akkurat de nødvendige Penge til de løbende Udgifter, og komme saa de Ekstraarbejder, som jeg nævnte før, og som netop indtræffe om Sommeren, har han ikke de nødvendige Penge, saa har han, som Forholdene nu staa, efter min Opfattelse kun tre Veje at gaa. Han kan gaa paa Veksler, hvad jeg tror alle ere enige om, at man bør fraraade enhver Landmand at gøre. Dernæst kan han skaffe sig den saakaldte Købmandskredit. Det ærede 2det Medlem for 3dje Kreds (Tolderlund), som er Repræsentant for

Handelsstanden, udtalte sig i Fjor om dette Spørgsmaal, og jeg kan fuldtud slutte mig til det ærede Medlems Udtalelse om, at det er en meget uheldig Form for Kredit saa-vel for Landmanden som ikke mindst for Købmanden. Det er nødvendigt for Købmanden, da han jo saa at sige maa laane Landmanden paa hans glatte Ansigt, at beregne sig den Risiko, saa at de Laan, Landmændene faa paa denne Maade, efter Naturen ikke kunne og ikke maa være billige. — Saa har han den tredje Udvej, at gaa til Sparekasserne. Det er navnlig dette, der er henvist til, at Landmanden kan gaa til Sparekassen, at der er rigelige Penge, og at der kan han gennem de saakaldte Kavtionslaan skaffe sig de nødvendige Penge i Sommerens Løb. Jeg vil sige, at jeg for mit Vedkommende ogsaa er en bestemt Modstander af, at Landmændene skulle komme for meget ind paa Kavtionslaan. Jeg har set de sørgeligste Eksempler paa Kavtionslaan i Sverige, hvor hele Byer gik i Kavtion for hinanden, saa at, naar den ene gik i Stykker faldt de andre med ligesom Tinsoldater. Saa vidt ere vi dog heldigvis ikke komne her, men jeg tror, at enhver, der kender lidt nærmere til Forholdene ude paa Landet, vil vide, at det ingenlunde er noget behageligt for Landmanden at skulle skaffe sig Penge ved at gaa polsk Tiggergang for at faa sig Kavtionister, særlig ikke videre behageligt nu under de vanskelige Tider for Landmændene, hvor saa den ene, saa den anden erklærer, at de tør ikke mere indlade sig paa at kavtionere. Jeg tror derfor, at han vil gøre Landbruget og Landmændene en stor Tjeneste ved at lade dem slippe for disse Kavtionslaan og i Stedet for skaffe dem Adgang til disse Laan, idet de ville blive om ikke meget billigere, saa dog noget billigere for Landmændene, hvad der dog ogsaa har sin Betydning. Jeg ønsker derfor ogsaa meget, at det højt ærede Ting skulde kunne blive enig om en heldig Form for den Haandsrækning, som der gennem disse Forskudsforeninger ydes Landbruget.

Jensen-Skrillinge: Jeg vil gerne bringe den højtærede Landbrugsminister min Tak for de Udtalelser, han her er fremkommen med, de staa fuldstændig i Overensstemmelse med mine Udtalelser ved første Behandling i Fjor. Det giver mig Haab om, at det i Aar vil lykkes at bringe noget ud af Sagen, der kan afværge Tryk- ket for Landmanden.